השתא כזית וכזית כללא כזית למחר בחוץ מיבעיא א] (לישנא אחרינא כזית למחר בחוץ פרטא כזית כזית ב] מיבעיא) איתמר חצי זית חוץ לזמנו חצי זית חוץ למקומו וחצי זית חוץ לזמנו אמר רבא א ויקץ (א) כישן הפיגול ורב המנונא אמר עירוב מחשבות הוי אמר רבא מנא אמינא לה דתנן (ב) בכביצה אוכל ראשון וכביצה אוכל שני שבללן זה בזה ראשון חלקן זה שני וזה שני הא חזר ועירבן ראשון הוי ממאי מדקתני סיפא (ג) נפל זה בעצמו ג] וזה בעצמו על ככר של תרומה פסלוה נפלו שניהן כאחת עשאוה שניה ורב המנונא אמר ד] התם איכא שיעורא הכא ליכא שיעורא אמר רב המנונא מנא אמינא לה דתנן (ד) האוכל שנטמא באב הטומאה ושנטמא בולד הטומאה מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהם מאי לאו אע"ג דהדר מלייה דלמא ה] דלא הדר מלייה כי אתא רב דימי אמר חצי זית חוץ למקומו וחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ לזמנו תני בר קפרא פיגול אין ו] חצי זית מועיל במקום כזית כי אתא רבין אמר חצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ למקומו תני בר קפרא פיגול אין ו] חצי זית מועיל במקום כזית רב אשי מתני הכי ז חצי זית חוץ לזמנו וכזית חציו חוץ ז] למקומו וחציו חוץ לזמנו תני בר קפרא פיגול אין ו] חצי ח] זית מועיל במקום כזית אמר רבי ינאי (ו) חישב שיאכלוהו כלבים למחר פיגול דכתיב 1 ואת איזבל יאכלו הכלבים בחלק יזרעאל מתקיף לה רבי אמי אלא מעתה (ז) חישב שתאכלהו אש למחר דכתיב 2 תאכלהו אש לא נופח ה"נ דפיגול וכי תימא הכי נמי והתנן לאכול כחצי זית ולהקטיר חצי ט] כזית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין (ח) אי דאפקה בלשון אכילה ה"נ הכא במאי עסקינן דאפקה בלשון הקטרה דלשון אכילה לחוד ולשון הקטרה לחוד בעי רב אשי י] חישב לאכול כזית בשני בני אדם מהו בתר מחשבה אזלינן דאיכא יא] שיעורא או בתר אוכלין אזלינן וליכא שיעורא אמר אביי ת"ש לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין

מאי תיבעי לך השתא כזית וכזית הוא לך למידק דהוי כללא מדלא אתניתא אלא כזית כזית לפרטא הא כזית וכזית כללא כזית למחר בחוץ מיבעיא לך. ובעיין איפסיט דבעינן לעיל כזית כזית תנן או כזית וכזית תנן ש"מ דכזית וכזית תנן. ומהכא אמרינן בגמ' דהאומר לחבירו בקדושין (דף מו.) ובגמרא דשבועת הפקדון (שבועות לח.) רבי היא דאמר ל"ש כזית כזית ל"ש כזית וכזית פרטא הוי: **לישנא אחרינא** [לא] גרסינן: **ויקץ כישן** (א) **פיגול.** כיון שמלא חצי זית ראשון יב] חצי זית אחרון שהוא מינו ניעור משנתו ומבטולו שנצטרף יג] עם חוץ למקומו לפסול ולא לפגל וחוזר מצטרף עם זה לפגל ובטל לו חצי זית דחוץ למקומו מלהוציא מידי פיגול דאין חצי זית מועיל במקום כזית ולא אמרי' כבר נצטרף עם שאצלו לפסול ולא יחזור ויפרד ממנו: **עירוב מחשבות הוי.** מכיון שנצטרף שוב לא יפרד יד]: **ראשון.** התערובות הזה תורת ראשון עליו לעשות מגעו שני דהא איכא שיעורא דראשון בגוויה ליתן טומאה: **חלקן זה שני וזה שני.** שהרי בכל אחד חצי שיעור דראשון וחצי שיעור דשני ותנן לקמן במשנתא טו] ראשון ושני מצטרפין לטמא בקל שבשניהם: **הא חזר ועירבן ראשון.** כדמקיים ואזיל מגופא דמתני' אלמא כשחזר ומצא את מינו ניעור מצירוף דשאינו מינו: **נפל זה בעצמו וזה בעצמו.** כשנסתלק הראשון נפל חבירו עליה פסלה טז] ולא טימאה ליעשות שניה שכשנפל האחד לא היה בו כביצה ראשון וכשנפל חבירו כבר נסתלק זה: **נפלו שניהם כאחד.** וה"ה בזה אחר זה אם נפל השני בעוד הראשון עליה שניהם כאחד קרי ליה: **עשאוה שניה.** אלמא הדרי ומצטרפי לראשון שבזה ושבזה: **התם איכא שיעורא.** מעיקרא יז] שלם הוא ונחלק הלכך כשחזר ועירבו חזר שמו עליו: **אבל הכא.** מעיקרא חצי זית פגול וחצי זית פסול לא נקרא שם פגול עליו כי אם שם פסול הלכך כי הדר אתי חצי [זית] דזמן לא פקע שם פסול למיהל שם פגול: ה"ג **האוכל** יח] **חצי ביצה שנטמא באב הטומאה וחצי** יט] **ביצה אחרת שנטמא בולד הטומאה מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהם מאי לאו אף על גב דהדר מלייה לא דלא הדר מלייה: לטמא בקל שבשניהם.** אם נגע בתרומה פסלה ולא טמאה דליכא כשיעור מן הראשון. מאי לאו אפי' חזר והשלים מאוכל ראשון אחר על זה עד שהיה בו כביצה אוכל ראשון כ] דאינו עושה עוד ראשון הואיל ולא היה בו מעולם שיעור קודם שנתערב עם אוכל שני אלמא כי לא הוי ביה שיעורא מעיקרא אין חוזר וניעור. ולא"ת מי (ב) בלא הוי ביה שיעורא מעיקרא היאך קיבל טומאה מאב הטומאה מתחילתו תשובה לדבריך שהאוכל מקבל טומאה בכל שהוא אבל לטמא אחרים צריך כביצה וברייתא שלימה בת"כ כא] כל אשר בתוכה כב] יטמא מכל האוכל מלמד שמטמא כג] בכל שהוא יכול יטמא אחרים בכל שהוא ת"ל אשר יאכל דהיינו כביצה כדילפי' בפ"ח דיומא (דף פ.) אוכל הנאכל בבת אחת ושיערו חכמים אין בית הבליעה מחזיק יותר מכביצת תרנגולת: ה"ג **בדרב דימי חצי זית חוץ למקומו וחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ לזמנו תנא בר קפרא כו'.** דכיון דהוי להו הנך תרי דזמן גבי הדדי מצטרפי ולא אמרינן מכי חשיב לחצי זית דזמן קמא נצטרף עם חצי זית דמקום שקדמו דהא דאמרת כד] (לעיל כט.) יהיה מלמד שמצטרפין (ג) היכא דליכא מינו לצרופי בהדיה: **כי אתא רבין אמר.** לאו הכי תני בר קפרא דכיון שקדמו חצי זית דמקום אתי חצי זית קמא דזמן ואיצטריף כה] ושוב אין חוזר וניעור אלא הכי תנא חצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ למקומו פיגול אין חצי זית דמקום מועיל לבטל זמן דהוי כזית: **רב אשי כו'.** כרבא סבירא ליה דאמר לעיל ויקץ כישן הפיגול ואפילו אפסקיה במחשבת מקום ועדיפא דרב אשי מדרבא דאשמעינן רבותא אע"ג כו] דחשבינהו לזמן ומקום בחד דבורא ואירפן בשפתיו לכזית אחד אפ"ה מצטרף למינו: **יאכלו הכלבים.** אלמא שמיה אכילה: **אלא מעתה חישב.** על הבשר לאכול כז] באש הדיוט למחר: **הכי נמי.** [illegible]

ויקץ כישן הפיגול. לא שייך הכא מצא מין את מינו וניעור כט]: **עירוב** מחשבות הוי. ל] שאין הפסול מניח הפיגול ליפרד מעליו: **הא** חזר ועירבן ראשון הוי. תימה מה ענין זה אצל זה דגבי קרבן כשאמר חצי זית חוץ למקומו וחצי זית חוץ לזמנו הרי כבר נפסל הקרבן ואינו חוזר ונעשה פיגול אבל חצי ביצה ראשון וחצי ביצה שני שנתערבו דנעשה שני אין הטעם לפי שנתבטל חצי ביצה הראשון אלא משום דאין לו כח לטמאות בפני עצמו הלכך כשיצטרף עמו חצי ביצה ראשון למה לא יהא ראשון ס):

נפלו שניהם כאחד עשאוה שניה. למ"ד יש נוגע חוזר לא] ונוגע:

התם איכא שיעורא. פי' בקונט' מעיקרא שיעור שלם הוה ונחלק הלכך כשחזר וערבו שמו חזר עליו אבל הכא מעיקרא חצי זית פיגול וחצי זית פסול לא נקרא שם פיגול עליו כי אם שם פסול הלכך כי הדר אתי חצי זית דזמן לא פקע שם פסול למיהל שם פיגול. ולפירוש זה הוה ליה למימר התם הוה ביה שיעורא הכא לא הוה ביה שיעורא ומפרש ר"ת איכא שיעורא שיש מן השני כשיעור לפיכך מניח לו לראשון להפרד מעליו והלך לב] לו להתחבר אצל ראשון אחר הכא ליכא שיעורא מן הפסול ואין מניח לו לפיגול להפרד מעליו: **אמר** רב המנונא מנא אמינא לה דתנן האוכל שנטמא באב הטומאה. שהיה בו כביצה ושנטמא בולד הטומאה שהיה בו כמו כן כביצה, מצטרפין זה עם זה אם יש חצי ביצה מן הראשון וחצי ביצה מן השני מצטרפין לטמא בקל שבשניהם מאי לאו אע"ג דהדר מלייה שלקח מן הראשון ושם עליו אלמא כיון דליכא שיעורא מן השני אין מניח לו לראשון להפרד מעליו לילך לו אצל ראשון חבירו ומשני דלמא דלא הדר מלייה. ואין לדמות זה לטומאה שבטלה חזרה וניעורה דהכא לא בטלה והכא טעמא משום דאין לג] להפרד ממנו לד] ולפי' רבינו תם שפירשתי לא צריכא למה שפירש בקונטרס דאוכל מקבל טומאה בכל שהוא והארכתי בפרק המצניע (שבת דף צא. ד"ה אי לענין):

חישב שיאכלוהו כלבים למחר פיגול. בסוף כל הפסולין (לקמן דף לו.) אמרינן דחישב שיאכלוהו טמאים לא הוי פיגול וצריך לפרש טעם אמאי גרע מאכילת כלבים ע):

ואת איזבל יאכלו הכלבים. לה] הא פשיטא ליה דשייכא ליה גבי בהמה בדבר הראוי לה כדכתיב פ) תהיה כל תבואתך לו] לאכול אלא מאכילת בשר מייתי ראיה לז]:

דכתיב תאכלהו אש לא נופח. תימה דלא מייתי קרא דאש האוכל יאכל דבשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח (לעיל יג:) וכתיב (ויקרא ו) אשר תאכל האש את העולה וי"ל דאש דגבוה פשיטא ליה דשמה אכילה ובכל לח] מקום אין אכילה והקטרה מצטרפין צ) אבל לט] השתא דאמרת דכל אכילות אש שמה אכילה קשיא ליה אמאי אין מצטרפין: **שאין** אכילה והקטרה מצטרפין. מרישא הוה מצינא למידק דקתני להקטיר דבר שדרכו להקטיר הא דבר שאין דרכו להקטיר לא אלמא אכילת אש לא שמה אכילה:

[illegible]

מסורת הש"ס

א) לישנא דקרא ויקץ כישן ה' (תהלים עח סה), ב) טהרות פ"א מ"ה, ג) ג"ז שם משנה ח., ד) ועי' תוס' מנחות יז ד"ה דלא, ה) שמיני רפ"ט, ו) חולין קכד., ז) [לקמן לו: ד"ה שיאכלוהו כתבו הטעם ע"ש], ח) ויקרא כה ז, ט) [ועיין תוס' מנחות יז: ד"ה דלא המעוררות רב בקושיא דהכא]:

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ויקץ כישן הפיגול וכו' ומבטלו לצירוף שמצרף וכו' וחוזר ומצרף: (ב) ד"ה לטמא וכו' ולא"ת אי דלא וכו' בתוכו: (ג) ד"ה ה"ג וכו' מלמד שמצטרפין היינו דוקא היכא:

◆

שינויי נוסחאות

א] כה"ג מתקן וכן ליתא בכ"י רפ"ט וש"מ. אמנם בכתה"י [לבד מכ"י כ'] איתא. וכ"ג מרש"י. ועי' לק"ק למקיים גירסתנו וכ"מ בק"נ: ב] ס"י וכזית (ש"מ): ג] לעצמו וזה לעצמו (ש"מ. וכ"ה בטהרות): ד] אמר ליתא בכ"י ובכתה"י, וכ' דק"ס שסופיפוטו בטעות מגה"ו: ה] כ"ה לא דלא, ויתכן דלמא נמחק (רא"ש). וכ"ה בכ"ל וברש"י, אבל כתוס' כלפנינו: ו] ואין (כ"י): ז] כ"ה חוץ לזמנו וחציו חוץ למקומו (דק"ס). וכ' מ"נ וקר"א שכ"ה גירסת הרמב"ם עפ"ל: ח] כחצי (שמכ"י וצ"ק, וכ"ה במתני'): ט] כחצי (צ"ק): י] רבא כצ"ל (ש"מ, וכ"ה בכ"י): ועב"ץ גורס רב אסי. ועי' רש"י: יא] והא איכא כצ"ל (ש"מ): יב] הראשון את חצי זית האחרון [illegible]

◆

שיטה מקובצת

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

קכה א מיי' פרק ט"ו מהלכות פסה"מ הלכה ד:
קכו ב ג מיי' פ"ד מהל' טומאת אוכלין הלכה יג:
קכז ד מיי' שם הלכה יג:
קכח ה מיי' פרק ט"ו מהלכות פסה"מ הלכה ד:
קכט ו ז ח מיי' פי"ד שם הלכה י והלכה ט ועיין כס"מ:

◆

תורה אור השלם

1. וְאֶת אִיזֶבֶל יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים בְּחֵלֶק יִזְרְעֶאל וְאֵין קֹבֵר וַיִּפְתַּח הַדֶּלֶת וַיָּנֹס: מ"ב ט, י
2. כָּל חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפּוּנָיו תְּאָכְלֵהוּ אֵשׁ לֹא נֻפָּח יֵרַע שָׂרִיד בְּאָהֳלוֹ: איוב כ, כו

◆

מוסף רש"י

האוכל שנטמא באב הטומאה. היינו ולד הטומאה דהיינו ראשון, והאוכל שנטמא בולד הטומאה, היינו שני: מצטרפין זה עם זה לטמא בקל [illegible]

◆

ליקוטים

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones